

Universitat de Lleida
Centre de Formació Contínua

Senior
UdL

GUIA DOCENT

GEOGRAFIA DE CATALUNYA

Informació general de l'assignatura

Denominació	GEOGRAFIA DE CATALUNYA
Nombre de crèdits ECTS	3 ECTS
Coordinació	IGNASI ALDOMÀ BUIXADÉ
Departament/s	GEOGRAFIA I SOCIOLOGIA
Idioma d'impartició	CATALÀ
Professorat	ALDOMÀ BUIXADÉ, IGNASI

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Introduir l'alumne/a en l'anàlisi i comprensió d'una societat en el seu territori. La intenció col·lectiva és entendre les preocupacions i perspectives d'una societat, tot aprofundint en la seva dimensió espacial intrínseca i les limitacions i condicionants que aquesta representa. En aquest sentit interessa aportar tant hipòtesis de conjunt, com procediments clars de reflexió i anàlisi, mentre que ha de jugar un paper una mica més destacat el reconeixement de la realitat pròxima (les Terres de Lleida), sobre la qual es disposa d'un major coneixement i experiència.
2. Facilitar eines per a la descoberta personal de la geografia de Catalunya. La geografia de Catalunya representa una realitat bastíssima, tant des del punt de vista d'àmbits d'estudi com de territoris, de manera que s'hauran d'oferir eines, tant de tipus teòric, com metodològic i material, que serveixin per a l'anàlisi.
3. Arribar a un bon nivell de coneixement de la realitat territorial de Catalunya. Sense perdre de vista la preparació teòrica i metodològica general, cal arribar a conèixer en profunditat les variables físiques i humanes que caracteritzen el territori de Catalunya.

Continguts fonamentals de l'assignatura

1. Catalunya, Països Catalans, Euroregions.
 - a. Les magnituds comparades. Fronteres i límits. La Catalunya Nord i els límits amb l'Aragó. Els territoris de la llengua i les comunitats culturals. Dialectes i toponímies.
 - b. Els referents geoestratègics marca de l'esdevenidor històric: Mediterrània, Europa, Ibèria.
2. Passadís, refugi o laberint.
 - a. Les grans unitats del relleu. Planes i muntanyes. Barreres i passadissos.
 - b. Formació geològica. Roques, relleus i sòls. Acció erosiva. Els recursos minerals.

3. Catalunya seca/humida, Catalunya nova/vella.
 - a. La climatologia general i la vegetació. Els recursos hídrics.
 - b. El poblament i la colonització històrica del territori; pobles i masos.
 - c. Produccions i paisatges agraris. Colonització i pervivència de les estructures agràries.
4. Catalunya mosaic i trenat.
 - a. Corrents territorials i relacions històriques; muntanya, la plana i el litoral. Identitats comarcals. Els mercats i la formació de les viles.
 - b. La industrialització i la seva lògica espacial. De la societat industrial a la dels serveis.
5. La formació de la Catalunya ciutat.
 - a. Mobilitat i accessibilitat. La implantació de les infraestructures territorials.
 - b. Creixements urbans i eixos de comunicació i desenvolupament. Noves estructures urbanes.
 - c. Els desequilibris territorials. La distribució desigual de la població, l'activitat i la renda; arguments i alternatives.
 - d. Les unitats administratives. Comarques i organització de les administracions.

Es dedicarà una sessió específica a recursos cartogràfics i geogràfics en general.

Eixos metodològics de l'assignatura

Es tracta que l'alumne s'endinsi personalment en el món de la geografia i per això la metodologia consistirà en:

1. Lectura i breu resum (un paràgraf, més possible document cartogràfic) d'una selecció de textos de geografia de Catalunya que es trobaran al Campus Virtual.
2. Comentari i debat sobre els documents cartogràfics que es presentaran a l'aula amb motiu de l'exposició dels diferents temes de l'assignatura.

3. Completar fora de l'aula algun comentari o document cartogràfic que completi la presentació dels temes corresponents.
4. A disposar: possible sortida o resum d'un text literari.

Sistema d'avaluació

Assistència i participació en els treballs i debats que es realitzin a l'aula: 40%

Treball individual realitzat fora de l'aula: 40%

Pràctica de camp (resum sortida o lectura): 20%

Bibliografia i recursos d'informació

CASASSAS, L. (coord.) (1984) *Per la coneixença geogràfica de Catalunya*. Col·lecció Rosa Sensat. Barcelona: Edicions 62. 172 pàgs.

FONT I GAROLERA, J. (1999) *La formació de les xarxes de transport a Catalunya, 1761-1935*. Barcelona: Oikos-Tau. 454 pàgs.

MAJORAL, R. (coord.) (2002) *Cataluña, una anàlisi territorial*, Barcelona: Ariel. 447 pàgs.

REIXACH, M. (coord.) (1979) *Catalunya: home i territori*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill. 194 pàgs.

VICENS I VIVES, J. (1954) *Notícia de Catalunya*. Barcelona: Destino. 231 pàgs.

VILA, P. (1978) *Aspectes geogràfics de Catalunya. Selecció d'escrits de geografia 2*. Barcelona: Editorial Barcino.

VILA, P. (1962-1963) *Visions geogràfiques de Catalunya*. (2 vols.) (recull d'articles). Barcelona: Editorial Barcino.

VILA, P. (1928-1938) *Resum de geografia de Catalunya*, 9 vols. Barcelona: Editorial Barcino.

VILA, P. I CASASSAS, L. (1974) *Barcelona i la seva rodalia al llarg del temps*. Barcelona: Aedos. 491 pàgs.

VILAGRASSA, J. (dir.) (2000) *Transformacions territorials a Catalunya. Segles XIX-XX*. Lleida: Pagès Editors. 280 pàgs.

VILAR, P. (1964) *Catalunya dins l'Espanya moderna*. (4 vols. vol 1 en especial) Barcelona: Edicions 62.

Recursos on-line

Cartografia, imatges i recursos per a l'ensenyament, amb connexions a d'altres webs

<http://www.xtec.es/>

Informació estadística sobre tot el territori

<http://www.idescat.es/>

Accés a base i catàlegs de l'Institut Cartogràfic de Catalunya

<http://www.icc.es/>

Pàgina de la Generalitat de Catalunya des d'on es pot accedir a les webs de tots els Departaments i en les quals es troba informació cartogràfica, estadística i documental

<http://www.gencat.net/>

especialment a

mediambient.gencat.net (Programa Miramon)

Web de la Societat Catalana de Geografia, amb informació sobre autors, esdeveniments i altres

<http://www.iec.es/institucio/societats/SCGeografia/>